

mindig a legifjábbnak kellett először kifejtenie gondolatait a mise prédikációját helyettesítő körbeszélgetés kérdő mondatához kapcsolódva, amelyet többnyire valamely másik résztvevő fogalmazott meg. Nem tudom már, mi volt az első alkalommal a kérdés, de a későbbi évekből ilyesmikre emlékszem vissza: „Szabad-e nem jó szívvel adni?” „Volt-e olyan tulajdonsága Jézusnak, amelyben nem helyes őt követnünk?” „Miképp vélekedne Jézus a génmódosításról?” Hát ilyen súlyos kérdésekre próbáltam választ adni kamaszfejjel, és miközben igyekeztem a lehető legokosabbakat mondani, átéltem, hogyan növeli egy fiatal emberpalánta szellemi és lelki erejét, ha érzi, hogy odafigyelnek rá. Gyurka bácsi nagyon tudott figyelni ránk, és ez hatalmas élmény volt számomra: egy nagy tekintélyű, elveiért a börtönt megjárt próféta érdeklődik az iránt, hogy miként látom a világot én, a nyeretlen tizenéves. Meghallgat, aztán érvel. Nagyszerű iskola volt. Bár mindenki ilyenben nevelkedhetne!

Voltak persze nehéz pillanatok is: amikor semmi okosat nem bírtam kitalálni, mégis rám került a sor... Ekkor kellett rájönnöm, hogy nem az teszi bölccsé az embert, ha sokat beszél, bár keveset mond, hanem ha tudja, mikor kell hallgatni, s mikor beszélni. (Ezt azóta is tanulom, mérsékelt sikerrel.)

Volt aztán olyan is, hogy úgy éreztük: Gyurka bácsi beszél túl sokat. Bár mindig Jézus volt számára az etalon, előfordult, hogy mélyen megbántott másokat, és igen, emlékszem olyan esetre is (ekkor már talán huszonéves lehettem), amikor én bántottam meg őt... Ember volt, s miért lett volna idegen tőle bármi emberi? (Terentius)

Sokszor kérdezgette tőlünk: mihez kezdünk majd az emlékével a halála után? Elfelejtjük? Szentté avatjuk? Bár gyakran viccelődött a majdani szentté avatási perével, amelyben az utókor egykor igazságot szolgáltat neki, valójában mindkét lehetőség igen riasztó volt számára. Félt tőle, hogy elfelejtjük őt és mindazt, amiért egy hosszú életen át küzdött: feladjuk a szelíd, szolgáló és szegény Jézus által hirdetett Isten Országának építését már itt, ezen a földön. És félt attól is, hogy a Bokor belemegy a vallásképződés zsákutcájába: kiszakad az egyházból, és nagyszerű (szent életű) alapítójára hivatkozva tévedhetetlennek, sőt minden más vallásnál különbnek képzelet magát.

E két félelmetes perspektíva, a felejtés és a 'szentté avatás' valójában kéz a kézben jár. Akinek tetteit és gondolatait kezdik elfelejteni, annak képe sematikussá, fekete-fehérré válik, mint egy árnyalatokat nélkülöző, szekerével faragott, rosszul elkészített portré. Elvesznek az emberivé tevő lélekrezdülések, és csak egy steril ikon marad, akit lehet ugyan imádni, de szeretni már igen nehéz.

Mire való tehát ez a Garajszki Jenő faragta gránittábla, s rajta a Lengyel István szobrászművész által készített bronzplakett? Arra, hogy dacoljunk a felejtéssel: ne felejtsük el, hogy honnan jövünk, és kitől kaptuk az indítást arra, hogy életünket Jézushoz igazítsuk, de ne felejtsük el azt sem, hogy alapítónk minden erénye dacára nem volt mentes a hibáktól és a tévedésektől sem. Igényelte, hogy vitázzunk vele, érvelt, és olykor arra is hajlandó volt, hogy mások érvei előtt meghajoljon – de mindezt sosem öncélúan tette, hanem azért, hogy minél jobban megértse Isten álmát az emberről, és arról az általunk építendő Országról, ahol nincs erőszak, nincs a másikat elnyomó hatalom, és nincs kizsákmányolás sem. Ha mi is ezért érvelünk, akkor nem felejtjük el Gyurka bácsi örökségét. Ha erre emlékeztet minket ez a tábla, akkor nem hiábavaló a hideg gránit: hiszen nem halhat meg egészen, akire emlékeznek (Horatius).

Szolgálja ezt a célt soká e tábla!

BÓKAY LÁSZLÓ

„KERESSÉTEK AZ ISTEN ORSZÁGÁT!” – BULÁNYI GYÖRGY SZÜLETÉSÉNEK SZÁZADIK ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPELTÉK

Bulányi György piarista szerzetes születésének 100. évfordulója alkalmából január 5-én emléknapot szervezett a Bokor Közösség a Duna-parti piarista kápolnában.

A délelőtti tudományos igényű előadások az alapító szellemi, lelki és emberi örökségének néhány aspektusára fókuszáltak. Délután színes mozaikok mutatták be, hogy az alapító álmából a Bokor közösségeihez tartozók az évtizedek alatt mit és hogyan tudtak megvalósítani. Az évforduló alkalmából Bulányi György egykori lakóhelyén, a XII. kerületi Városmajor utca 47/b. számú ház falán emléktáblát helyeztek el a közösség képviselői.

Amikor az emléktábla avatására került sor, Bulányi György egykori lakása előtt többen arról beszélgettek, milyen emlékeik vannak Gyurka bácsiról, az általa titokban, lakásán tartott szentmiséről, lelkigyakorlatokról, beszélgetésekről. Erről beszélt már a „hivatalos” ünnepség keretében Kovács László, nyugállományban lévő atya is, aki az elsők között csatlakozott a közösséghez, illetve Bajnok Dániel, aki az ünnepségen a fiatalabb korosztály képviselőjeként szökölt.

Kovács László az emléktábla avatásakor emlékeztetett, hogy Bulányi Györgyöt a kommunista hatalom államellenes összeesküvéssel vádolta meg és ezért halálra ítélte, melyet végül életfogytiglani börtönre változtatott, az Egyház pedig – eretnekként – évtizedekre eltiltotta a nyilvános papi működéstől. Hogy ki volt igazából Bulányi György – folytatta Kovács László –, azt mi, a barátai tudjuk, illetve a majdani történetírás mutatja majd be igazi tevékenységét, szolgáltatót majd neki igazságot. Hozzátette: Bulányi György teológusként azt hirdette, hogy Isten az, aki szeret. A börtönévek után is azt tanította, hogy szeret az, aki ad és nem elvesz, aki szolgál és nem uralkodik, aki nem üt és nem üt vissza, sőt az ütést is megbocsájtja. Ilyen Istent és ilyen Egyházat hirdetett egykor az evangéliumok Jézusa, a mezítláb Jézus, ilyen volt Bulányi György egyházképe is. E gondolatok veszélyesek voltak, főként azért, mert Bulányi György kezdte megvalósítani őket – mondta többek közt ünnepi beszédében Kovács László.

A fiatalabb korosztály képviselőjében Bajnok Dániel azzal kezdte beszédét, hogy a közösség milyen sok tagjának emlékekkel teli hely a Városmajor utcai lakás. Mint mondta, ő először egy ifjúsági misére érkezett a házhoz. Aztán beszélt arról, hogy Gyurka bácsit – hiszen nagyon sokan így szólították Bulányi Györgyöt – foglalkoztatta, hogy halála után mi történik majd művével, a Bokorral, illetve miként fognak rá emlékezni. Félt, hogy elfelejtik őt és

mindazt, amiért egy hosszú életem át küzdött. Félt attól is, hogy a Bokor belemegy a vallásképződés zsákutcájába, kiszakad az Egyházból, és alapítójára hivatkozva tévedhetetlennek képzei majd magát. Bulányi György félt a felejtéstől, de a „szentté avatástól” is. A Garajszki Jenő által faragott gránittábla és a Lengyel István szobrászművész által készített bronz plakett emlékeztet mindenkit a Bokor Közösség alapítójának gondolataira, tetteire mondta Bajnok Dániel.

Az emléktábla avatás után a megemlékezés a piaristák Duna-parti kápolnájában folytatódott, ahol délelőtt előadások hangzottak el, délután pedig vetített képes mozaikok a Bokor életéből. Az emléknapot az a szentmise zárta, melyet Urbán József SchP, generális asszisztens mutatott be Labancz Zsolt SchP tartományfőnökkel. Urbán József a szentmise elején felolvasta Pedro Aguado piarista generális rövid üzenetét, melyet az emléknapi résztvevőinek küldött. Ebben többek közt azt írta, hogy hálás Bulányi György piarista tanúságtételéért, az Egyházzal és a küldetéséről alkotott víziójáért, látásmódjáért. Üzenetében a generális hangsúlyozta: továbbra is szükségünk van olyan emberekre, amilyen Bulányi György volt.

Homíliájában Urbán József a karácsonyi időszakban olvasott evangéliumi részekre utalt, melyek a meghívásról, a látásról, a Jézussal való találkozásról, az ő követésre való felszólításokról szólnak. Mindez azonban nem a hithirdetők, a térítőket, szava, hanem a tanúké. Azoké a különleges tanúké, akik nem elégszenek meg azzal, hogy csupán beszéljenek a maguk élethalakító élményéről, hanem oda akarják vezetni a többieket is Jézushoz. E látásra meghívó szót, gesztust tapasztaltuk Gyurka bácsival találkozáskor is – mondta Urbán József, majd hozzátette: ő nem hithirdetést végzett, nem pusztán valamilyen hitvilágba vitte követőit, hanem Jézushoz vezetett mindenkit. Nem a térítés szándékával beszélt, hanem képes volt megérinteni mindenkiben azt a keresést, szomjazást, mely Jézushoz vezet az embert. Így tehát nem egyszerűen egy születésnapos tanút ünneplünk ma, hanem találkozni akarunk az Eucharishtiában azzal, akihez ez a barát-kísérőnk el akart minket vezetni.

Az évforduló alkalmából megjelent Bulányi György 2005-ben írt Önéletírása, melyben hosszú életének 87. évében visszatekintett nem mindennapi életútjára. A szerző személyes sorsán keresztül vezet az olvasót végig a XX. századon, így a kötet egyszerre szubjektív visszaemlékezés és társadalomtörténeti, egyháztörténeti dokumentum is.